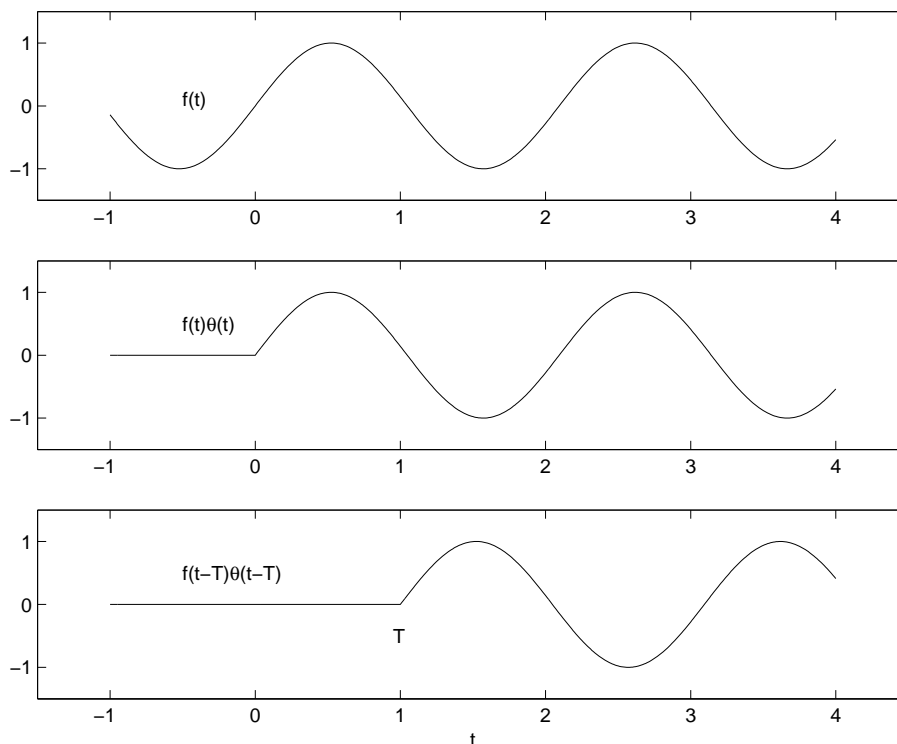

Laplace Transformer

Heavisides funktion $H(t)$ definieras av $H(t) := \theta(t) = \begin{cases} 1 & \text{för } t \geq 0 \\ 0 & \text{för } t < 0. \end{cases}$

Om f är definierad på $\mathbb{R}$, då är $f(t)\theta(t) = \begin{cases} f(t), & \text{för } t \geq 0 \\ 0, & \text{för } t < 0. \end{cases}$

Definition. Antag att

- (i) $f(t) = 0$ för $t < 0$, (annars ersätt f med $f\theta$).
- (ii) f är styckvis kontinuerlig på $\mathbb{R}^+$ (detta betecknas som $f \in \mathcal{E}$), samt
- (iii) f satisfierar

$$|f(t)| \leq Ce^{at}, \quad a \in \mathbb{R}, \quad C \text{ är konstant.}$$

Då är *Laplaceformen* $F(s)$ av $f(t)$ definerad enligt

$$L[f(t)](s) := F(s) = \int_0^{\infty} e^{-st} f(t) dt, \quad \text{där } s = \alpha + i\beta \text{ med } \alpha = \text{Re}(s) > a.$$

Observera att

$$|F(s)| \leq \int_0^{\infty} |f(t)e^{-st}| dt \leq C \int_0^{\infty} e^{at} e^{-\text{Re}(s)t} dt = C \int_0^{\infty} e^{(a-\text{Re}(s))t} dt,$$

konvergerar endast då $\operatorname{Re}(s) > a$.

Anm*. Om $f(t) = 0$ för $t < 0$, då $F(s) = \hat{f}(-is)$. Här $\hat{f}$ är Fouriertransformen av f .

Lemma 1*. Om $f \in \mathcal{E}$, $|f(t)| \leq Ce^{at}$, då gäller

a) $L[f(t)](x + iy) \rightarrow 0$, då $|y| \rightarrow \infty$ för varje fixt $x > a$.

b) $L[f(t)](x + iy) \rightarrow 0$, då $x \rightarrow \infty$, y godtycklig ($x = \operatorname{Re}(s) > a \implies x \nrightarrow -\infty$.)

Bevis*.

$$\text{a) } L[f(t)](x + iy) = \int_0^\infty e^{-(x+iy)t} f(t) dt = \int_0^\infty e^{-xt} f(t) e^{-iyt} dt := \int_0^\infty g(t) e^{-iyt} dt := \hat{g}(y),$$

där $g(t) = e^{-xt} f(t)$ ger $g(t) = 0$ för $t < 0$, då $f(t) = 0$ för $t < 0$. Men $g(t) \in L^1$, ty

$$\int_0^\infty |g(t)| dt = \int_0^\infty e^{-xt} |f(t)| dt \leq C \int_0^\infty e^{(a-x)t} dt < \infty \quad \text{för } x > a.$$

$$g \in L^1 \implies \hat{g} \in L^1, \text{ då måste } \hat{g}(y) \rightarrow 0 \text{ då } |y| \rightarrow \infty.$$

b) $x \rightarrow \infty \implies x > a + 1 \implies |f(t)e^{-(x+iy)t}| \leq Ce^{-t} \implies$

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow \infty} \mathcal{L}[f(t)](x + iy) &= \lim_{x \rightarrow \infty} \int_0^\infty e^{-(x+iy)t} f(t) dt = \{\text{Lebesgue dominerad konvergens sats}\} \\ &= \int_0^\infty \lim_{x \rightarrow \infty} e^{-(x+iy)t} f(t) dt = \int_0^\infty \underbrace{f(t)}_{\text{begr}} \underbrace{\{\cos(yt) - i \sin(yt)\}}_{\text{begr}} \lim_{x \rightarrow \infty} e^{-xt} dt = 0. \end{aligned}$$

■

Theorem 1. Antag att $f \in \mathcal{E}$, $a > 0$, och c är komplex tal. Då gäller

$$\text{a1) } L[\theta(t-a)f(t-a)](s) = e^{-as} F(s).$$

$$\text{a2) } L[e^{ct} f(t)](s) = F(s-c).$$

$$\text{b) } L[f(at)](s) = \frac{1}{a} F\left(\frac{s}{a}\right). \quad (\text{skalning})$$

$$\text{c) } \text{Om } f \text{ är kontinuerlig och } f' \in \mathcal{E} \text{ då } L[f'(t)](s) = sF(s) - f(0_+).$$

$$\implies \boxed{\mathcal{L}[f^{(n)}(t)](s) = s^n F(s) - \sum_{k=0}^{n-1} s^{n-1-k} f^{(k)}(0_+)}$$

$$\text{d) } L\left[\int_0^t f(\tau) d\tau\right](s) = \frac{1}{s} F(s).$$

e) $L[tf(t)](s) = -F'(s) \quad \dots \implies \boxed{F^{(n)}(s) = (-1)^n L[t^n f(t)](s)}$

f) Om $t^{-1}f(t) \in \mathcal{E}$, så

$$L[t^{-1}f(t)](s) = \int_0^\infty F(\omega) d\omega.$$

g) Observera att om $f(t) = 0$, $g(t) = 0$ för $t < 0$, då gäller

$$(f * g)(t) = \begin{cases} \int_0^t f(t-\tau)g(\tau)d\tau, & t \geq 0 \\ 0 & \text{annars} \end{cases}$$

$$L[f * g](s) = F(s)G(s).$$

Bevis.

a1)

$$\begin{aligned} L[\theta(t-a)f(t-a)] &= \int_0^\infty e^{-st}\theta(t-a)f(t-a)dt = \int_{-\infty}^\infty e^{-st}f(t-a)\theta(t-a)dt \\ &= \{\tau = t-a\} = \int_{-\infty}^\infty e^{-s(\tau+a)}f(\tau)\theta(\tau) = e^{-as} \int_0^\infty e^{-s\tau}f(\tau)d\tau = \underline{e^{-as}F(s)}. \end{aligned}$$

a2)

$$L[e^{ct}f(t)](s) = \int_0^\infty e^{-st}e^{ct}f(t)dt = \int_0^\infty e^{-(s-c)t}f(t)dt = \underline{F(s-c)}.$$

b)

$$L[f(at)](s) = \{a > 0\} = \int_0^\infty e^{-st}f(at)dt = \{\tau = at\} = \frac{1}{a} \int_0^\infty e^{-\frac{s}{a}\tau}f(\tau)d\tau = \underline{\frac{1}{a}F\left(\frac{s}{a}\right)}.$$

c)

$$\begin{aligned} L[f'(t)](s) &= \int_0^\infty e^{-st}f'(t)dt = [PI] = [e^{-st}f(t)]_0^\infty - \int_0^\infty -se^{-st}f(t)dt \\ &= -f(0_+) + s \int_0^\infty e^{-st}f(t)dt = \underline{sF(s) - f(0_+)}. \end{aligned}$$

↑

$$\{|f(t)| \leq Cc^{at} \quad \& \quad \text{Re}(s) > a \implies \lim_{t \rightarrow \infty} (e^{-st}f(t)) = 0\}$$

d) Sätt $h(t) = \int_0^t f(\tau)d\tau$ då är $h'(t) = f(t)$ & $h(0) = 0$. Laplacetransform cf. c) ger

$$-\underbrace{h(0)}_{=0} + sH(s) = F(s) \implies \underline{H(s) = \frac{1}{s}F(s)}.$$

e) Derivering av $F(s) = \int_0^\infty e^{-st} f(t) dt$, m.a.p. s ger

$$F'(s) = \int_0^\infty e^{-st} (-t f(t)) dt \implies \underline{F'(s) = -L[tf(t)](s)}.$$

f) Sätt $g(t) = t^{-1} f(t)$, då $f(t) = t g(t)$. Laplacetransform enligt e) ger att $F(s) = -G'(s)$

$$\implies G(s) = \int_s^\infty F(\omega) d\omega, \quad \text{ty } G(s) \rightarrow 0, \text{ då } s \rightarrow \infty.$$

g)

$$\begin{aligned} L[f(*g)(t)](s) &= \int_0^\infty e^{-st} \left\{ \int_0^t f(t-\tau) g(\tau) d\tau \right\} dt = \{\text{byt integrationsordning}\} \\ &= \int_0^\infty g(\tau) \left\{ \int_\tau^\infty e^{-st} f(t-\tau) dt \right\} d\tau = \int_0^\infty e^{-s\tau} g(\tau) \left\{ \int_\tau^\infty e^{-s(t-\tau)} f(t-\tau) dt \right\} d\tau \\ &= \{r = t - \tau\} = \int_0^\infty e^{-s\tau} g(\tau) \left(\int_0^\infty e^{-sr} f(r) dr \right) d\tau = \underline{F(s)G(s)}. \end{aligned}$$

Lemma 2. $\underline{L[t^p](s) = \frac{\Gamma(p+1)}{s^{p+1}}}$, tag p positiv (allmänt $\text{Re } p > -1$)

Bevis.

$$L[t^p](s) = \int_0^\infty t^p e^{-st} dt = \{x = st \implies t = \frac{x}{s}, dt = \frac{1}{s} dx\} = \frac{1}{s^{p+1}} \int_0^\infty x^p e^{-x} dx = \frac{\Gamma(p+1)}{s^{p+1}}. \quad \blacksquare$$

Corollarium:

$$\begin{aligned} e^{at} f(t) \stackrel{L}{\supset} F(s-a) &\stackrel{\text{Lemma 2}}{\implies} e^{at} t^p \stackrel{L}{\supset} \frac{\Gamma(p+1)}{(s-a)^{p+1}}. \\ \{p = n = \text{heltal}\} \implies e^{at} t^n \stackrel{L}{\supset} \frac{\Gamma(n+1)}{(s-a)^{n+1}} &= \frac{n!}{(s-a)^{n+1}}; \quad n = 0, 1, \dots \end{aligned}$$

Specialfall: Om $a = 0$ så är $t^n \stackrel{L}{\supset} \frac{n!}{s^{n+1}}$; $t^{p-1} \stackrel{L}{\supset} \frac{\Gamma(p)}{s^p}$, $p > 0$.

$1 \stackrel{!}{=} \theta(t) \stackrel{L}{\supset} \frac{1}{s}$, ty $\int_0^\infty e^{-st} \theta(t) dt = \int_0^\infty e^{-st} dt = -\frac{1}{s} e^{-st} \Big|_0^\infty = \frac{1}{s}$ gäller för $\text{Re}(s) > 0$.

OBS! $\theta(t) = \left\{ \begin{array}{l} 1, \quad t \geq 0 \\ 0, \quad t < 0 \end{array} \right\} \implies |\theta(t)| \leq C e^{at}$ (sätt $a = 0, C = 1$).

Theorem 1. $\Rightarrow$

$$e^{iat}\theta(t) \stackrel{L}{\supset} \frac{1}{s-ia} \quad \wedge \quad e^{-iat} \stackrel{L}{\supset} \frac{1}{s+ia} \quad \Rightarrow$$

$$\begin{array}{l} [\cos(at)](s) \stackrel{L}{\supset} \frac{1}{2} \left(\frac{1}{s-ia} + \frac{1}{s+ia} \right) = \frac{s}{s^2+a^2} \\ [\sin(at)](s) \stackrel{L}{\supset} \frac{1}{2i} \left(\frac{1}{s-ia} - \frac{1}{s+ia} \right) = \frac{a}{s^2+a^2} \end{array} \quad \left| \begin{array}{l} \text{Obs!} \\ \text{Cut-off mod } \theta(t) \\ \text{är medtagen!} \end{array} \right.$$

Theorem 2*. Antag $f \in \mathcal{E}$, $|f(t)| \leq ce^{at}$ och $b > a$ då gäller **inversionssatsen**:

$$f(t) = \lim_{r \rightarrow \infty} \frac{1}{2\pi i} \int_{b-ir}^{b+ir} F(s)e^{st} ds, \quad \left(= \frac{1}{2}[f(t_-) + f(t_+)], \quad \text{då } f \text{ ej kontinuerlig i } t \right).$$

Bevis*. Låt $g(t) = e^{-bt}f(t)$, då $g(t) = 0$ för $t < 0$ och för $b > a$, $g \in L^1$.

$\mathcal{F}$ -transform $\Rightarrow$

$$\hat{g}(\xi) = \int_0^\infty e^{-bt}f(t)e^{-i\xi t} dt = L[f(t)](b+i\xi) = F(b+i\xi).$$

Invers $\mathcal{F}$ -transform $\Rightarrow$

$$\begin{aligned} e^{-bt}f(t) = g(t) &= \lim_{r \rightarrow \infty} \frac{1}{2\pi} \int_{-r}^r \hat{g}(\xi)e^{i\xi t} d\xi = \lim_{r \rightarrow \infty} \frac{1}{2\pi} \int_{-r}^r F(b+i\xi)e^{i\xi t} d\xi \\ &= \{b+i\xi = s \Rightarrow d\xi = \frac{1}{i} ds\} = \lim_{r \rightarrow \infty} \frac{1}{2\pi i} \int_{b-ir}^{b+ir} F(s)e^{(s-b)t} dt \\ &\Leftrightarrow \{ \cdot e^{bt} \} \Leftrightarrow f(t) = \frac{1}{2\pi i} \lim_{r \rightarrow \infty} \int_{b-ir}^{b+ir} e^{st} F(s) ds. \end{aligned}$$

Lemma 3*. Låt $a > 0$, då

$$\frac{1}{\sqrt{\pi t}} e^{-\frac{a^2}{4t}} \stackrel{L}{\supset} \frac{e^{-a\sqrt{s}}}{\sqrt{s}} \quad (*) \qquad \frac{a}{\sqrt{4\pi t^3}} e^{-\frac{a^2}{4t}} \stackrel{L}{\supset} e^{-a\sqrt{s}} \quad (**)$$

Bevis*. Med residue kalkyl (H.ö.)

Exempel 1. Söker begränsade lösningen till värmeledningsekvationen:

$$\begin{cases} u_t = ku_{xx}, & t > 0, \quad x > 0 \quad (DE) \\ u(0, t) = f(t), \quad u(x, 0) = 0 & (RV) + (BV). \end{cases}$$

Lösning. Sätt $U(x, s) = L_t[u(x, t)](s)$

$$L\text{-transform av (DE)} \implies \begin{cases} sU - u(x, 0) = kU_{xx} \\ U(0, s) = F(s) = L[f] \end{cases} \quad (RV)_L \implies$$

$$U_{xx} - \frac{s}{k}U = 0 \implies U(x, s) = A(s)e^{\sqrt{\frac{s}{k}}x} + B(s)e^{-\sqrt{\frac{s}{k}}x}.$$

$$U \text{ begränsad då } \operatorname{Re}(s) \rightarrow \infty \implies A(s) = 0 \implies U(x, s) = B(s)e^{-\sqrt{\frac{s}{k}}x}.$$

$$U(0, s) = B(s) \xrightarrow{(RV)_L} B(s) = F(s) \implies U(s, x) = F(s)e^{-\sqrt{\frac{s}{k}}x}$$

Betrakta nu (**):

$$e^{-a\sqrt{s}} \stackrel{L}{\subset} \frac{a}{2\sqrt{\pi t^3}} e^{-a^2/4t} \quad \{\text{sätt } a = \frac{x}{\sqrt{k}}\} \implies e^{-\sqrt{\frac{s}{k}}x} \stackrel{L}{\subset} \frac{x}{2\sqrt{\pi kt^3}} e^{-\frac{x^2}{4kt}} := g(t).$$

Varför

$$u(x, t) = (f * g)(t) = \frac{x}{2\sqrt{\pi k}} \int_0^t f(t - \tau) \tau^{-3/2} e^{-\frac{x^2}{4k\tau}} d\tau.$$

Spec. om $f(t) \equiv 1$. Sätt $\sigma = \frac{x}{\sqrt{4k\tau}}$; då $\tau = \frac{x^2}{4k}\sigma^{-2}$, $d\tau = -\frac{x^2}{2k}\sigma^{-3}d\sigma$ och

$$\begin{aligned} u(x, t) &= \frac{x}{2\sqrt{\pi k}} \int_{\frac{x}{\sqrt{4kt}}}^{\frac{x}{\sqrt{4kt}}} \left(\frac{x^2}{4k}\right)^{-3/2} (\sigma^{-2})^{-3/2} e^{-\sigma^2} \left(\frac{-x^2}{2k}\sigma^{-3}\right) d\sigma \\ &= \frac{x}{\sqrt{\pi k}} \left(\frac{x^2}{4k}\right)^{-1/2} \int_{\frac{x}{\sqrt{4kt}}}^{\infty} e^{-\sigma^2} d\sigma = \frac{2}{\sqrt{\pi}} \int_{\frac{x}{\sqrt{4kt}}}^{\infty} e^{-\sigma^2} d\sigma \\ &= \frac{2}{\sqrt{\pi}} \cdot \frac{\sqrt{\pi}}{2} \operatorname{erfc} \frac{x}{\sqrt{4kt}} = \operatorname{erfc} \frac{x}{\sqrt{4kt}}. \end{aligned}$$

OBS!

$$\operatorname{erf}(t) = \frac{2}{\sqrt{\pi}} \int_0^t e^{-s^2} ds, \quad \operatorname{erfc}(t) = \frac{2}{\sqrt{\pi}} \int_t^{\infty} e^{-s^2} ds.$$